

JULKISTEN TYÖVOIMA- JA YRITYSPALVELUJEN MÄÄRÄRAHOJEN SEKÄ PALKKATUETTUUN TYÖHÖN JA STARTTIRAHAAN VARATTUJEN TYÖTTÖMYYSETUUSMÄÄRÄRAHOJEN JAKO VUONNA 2024

Lähtökohdat

Julkisilla työvoima- ja yrityspalveluilla toteutetaan työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikkaa. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikalla torjutaan työttömyyttä ja työmarkkinoiden kohtaantongelmia, tuetaan työvoiman nopeaa työllistymistä ja osaamisen kehittämistä, alkavaa yritystoimintaa sekä yritysten kansainvälistymistä ja kasvua. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikalla kehitetään pk-yritysten pitkän aikavälin kilpailukykyä ja vaikutetaan myös toimintaympäristön muutoksiin, joita aiheuttavat digitalisaatio, globalisaatio, väestön ikääntyminen sekä energiapolitiikan ja ilmastonmuutoksen tuomat haasteet.

Painotuksena on työttömyyden alentaminen, nopea työllistyminen ja kasvun vauhdittaminen vastaamalla yritysten työvoima- ja osaamistarpeisiin sekä luomalla edellytyksiä uudelle yritystoiminnalle. Yritysten kehittymistä, rakennemuutosten hallintaa ja työurien jatkumista tuetaan toteuttamalla työttömien ja yritysten tarpeiden mukaista työvoimakoulutusta sekä valmennusta työntekijän palkkaamisessa ja työnantajavalmiuksien kehittämisessä. Uusien yritysten syntymistä edistetään starttirahalla.

Julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen momentin määrärahan keskeisimmät käytön kohteet ovat työvoimakoulutuksen ja valmennusten hankinta, palkkatuettu työ, starttiraha sekä työllisyyspoliittinen avustus. Työllisyyden edistämisen kuntakokeiluihin osallistuvat kunnat tekevät kokeiluihin ohjatuista asiakkaista palkkatuki- ja starttirahapäätöksiä sekä eräitä korvauspäätöksiä valtion lukuun. Kokeilusta annettu laki on voimassa vuoden 2024 loppuun asti. Kuntien tekemiin edellä mainittuihin päätöksiin käytetään työllisyys- ja työttömyysetuusmäärärahoja samalla tavoin kuin työ- ja elinkeinotoimiston tekemiin vastaaviin päätöksiin. Lisäksi kokeilukunnat voivat ohjata asiakkaitaan työllisyysmäärärahoilla hankittuihin palveluihin.

Palkkatuettua työtä (so. valtionhallintoon työllistäminen ja palkkatuki) rahoitetaan työttömyysetuusmäärärahoista peruspäivärahaa vastaavaan määrään asti ja ylittävä osuus rahoitetaan työllisyysmäärärahoista. Yrittäjäksi ryhtyvälle työttömälle maksettava starttiraha rahoitetaan kokonaan työttömyysetuusmäärärahoista ja muille kuin työttömille maksettava starttiraha kokonaan työllisyysmäärärahoista.

Työllisyys- ja työttömyysetuusmäärärahat vuoden 2024 talousarviossa

Työllisyysmäärärahat on budjetoitu työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan momentille 32.30.51 ja työttömyysetuusmäärärahat sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonalan momenteille 33.20.50 ja 33.20.52.

Vuoden 2024 talousarviossa momentille 32.30.51 (Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut, siirtomääräraha 2 v) on osoitettu yhteensä 183 971 000 euroa. Vuoden 2023 varsinaiseen talousarvioon verrattuna määrärahaa on 36 941 000 euroa (17 %) vähemmän. Määrärahojen määrän muutosta selittävät velvoitetöylytyllistämisen ajalta maksettavien tukien budje-

tointi momentilla 32.30.55 sekä samalta momentilta rahoitettavan uuden 55-vuotta täyttäneiden työllistämistuen palkkatukea korvaava vaikutus, yritystoiminnan kehittämisspalveluiden lakkauttaminen sekä tasomuutokset.

Momentin 32.30.51 määrärahojen lisäksi vuonna 2024 on käytettävissä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan momenteille vuoden 2024 talousarviossa budjetoitua määrärahaa palkkatuettuun työhön ja starttirahaan yhteensä 169 300 000 euroa, jakautuen eri momenteille seuraavasti: 39 300 000 euroa momentilla 33.20.50 (Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksista, arviomääräraha) ja 130 000 000 euroa momentilla 33.20.52 (Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta, arviomääräraha).

Sosiaali- ja terveysministeriön kanssa on sovittu, että työttömyysetuusmäärärahat jaetaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskukselle (KEHA-keskus), joka kirjaa vuoden 2024 lopussa määrärahat ELY-keskuksille käytön mukaisesti. Tämä toimintatapa helpottaa ELY-keskusten määrärahan hallintaa ja seurantaa. Työttömyysetuusmäärärahan sidontaa seurataan maksuperusteisesti kuukausittain sekä ELY-keskuksissa, KEHA-keskuksessa että työ- ja elinkeinoministeriössä ja näin pystytään varmistamaan, että arvioitu määräraha ei ylitä. Tämä toimintatapa sujuvoittaa ELY-keskusten määrarahaseurantaa, määrärahan hallintaa sekä mahdollisia määrärahan lisäyksiä ja palautuksia sosiaali- ja terveysministeriölle.

ELY-keskusten käytettävissä olevaksi määrärahaksi on alustavasti määritelty yhteensä 306 843 000 euroa. Määrarahasta 169 300 000 euroa on sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan momenttien määrärahaa ja 137 543 000 euroa vuoden 2024 talousarvion momentin 32.30.51 määrärahaa sisältäen valtionhallintoon työllistämiseen varatun määrärahan.

Alueellisen määrarahajaon kriteerit

Perusjaon kriteerit (momentti 32.30.51)

Perusjaossa jaetaan osa määrärahoista ja siinä on mukana momentin 32.30.51 määrärahoista 69 120 000 euroa. Perusjako esitetään tehtäväksi samoilla kriteereillä kuin vuonna 2023. Perusjaossa on huomioitu lokakuun lopussa sitomattomana olevat määrarahat osana perusjakoa pl. yritystoiminnan kehittämisspalvelut ja rekrytointitukikokeilu. Kullekin alueelle jaettaisiin perusjaon mukaisen määrärahan ja lokakuun lopussa sitomattomana olevan määrärahan määrän erotuksen verran uutta vuoden 2024 määrärahaa. Menettely taivoittaisi eroja alueiden välillä.

Perusjako on jaettu painottaen alueiden työttömien ja aktiivointiasteeseen luettavissa palveluissa olevien määrää 55 %:lla ja vaikeasti työllistyvien määrää 30 %:lla. Lisäksi 15 % perusjaosta on jaettu tasasuurena eränä kaikille ELY-keskuksille.

Muut määrärahan jakoperusteet (momentti 32.30.51)

ELY-keskuksille on jaettu maahanmuuttajien kotoutumiskoulutukseen 68 398 000 euroa, joka on 6 624 000 euroa pienempi kuin vuonna 2023 jaettu määräraha. Kotoutumiskoulutukseen varattavasta määrarahasta 51 626 000 euroa ehdotetaan jaettavaksi perustuen ulkomaalaisten työnhakijoiden, ensimmäisten kotoutumissuunnitelmien ja alueelle muuttaneiden pakolaisten määrään painottaen ulkomaalaisia työnhakijoita 50 %:lla, ensimmäistä

kertaa laadittujen kotoutumissuunnitelmien määrää 40 %:lla ja alueelle muuttaneiden pakolaisten määrää 10 %:lla. Määrärahaa 16 772 000 euroa jaetaan tilapäistä suojelua saavien ukrainalaisten työnhakijoiden määrän perusteella. Koulutuksen järjestämisen jatkuvuuden kannalta minkään ELY-keskuksen määrärahaa ei ole alennettu yli 10 %.

Perusjaon ja kotoutumiskoulutuksen määrärahanjaon jälkeen lopullista jaettavan määrärahan määrää tasataan, jotta ELY-keskuskohmainen muutos vuoteen 2023 verrattuna ei olisi 15 prosenttiyksikköä suurempi tai pienempi kuin koko maan muutos jaettavan määrärahan määrässä.

Tämän jälkeen jakoehdotuksessa on huomioitu vuodelta 2023 siirtyvä määräraha sekä vuoden 2025 laskennallinen valtionosuus ja verrattu yhteissummaa vuoden 2023 toteutuneisiin sidontoihin. Vuoden 2025 valtionosuus vastaa 50 prosenttia ELY-keskusalueen kunnille laskennallisesti momentin 32.30.51 valtionosuuksiin siirrettävästä määrärahasta osoitettavasta rahoituksesta. Tarkoituksena on kuvata, kuinka paljon ELY-keskuksilla olisi arviolta käytettävissä määrärahaa sidontoihin vuonna 2024 ehdotetulla määrärahajajolla ja miten tämä vertautuu kunkin alueen vuoden 2023 toteutuneisiin sidontoihin. Jakoehdotusta on korjattu lisätasauksella siten, että minkään alueen arvioitu sidontoihin käytettävissä oleva määräraha ei olisi yli 20 prosenttia pienempi kuin vuoden 2023 toteuma. Lisäksi jakoehdotusta on korjattu siten, että niiden alueiden, joiden arvioitu sidontoihin käytettävissä oleva määräraha olisi suurempi kuin vuoden 2023 toteuma, määrärahan lisäys on puolet siitä, mitä se olisi ilman lisätasauksia.

Perusjako, kotoutumiskoulutus sekä tasaus ELY-keskusalueittain

ELY-keskus	Perusjako, €	KOTO-koulutus, €	Tasaus, €	Jaetaan, €
Uusimaa	22 770 000	26 217 000	-10 587 000	38 400 000
Varsinais-Suomi	6 530 000	7 425 000	-230 000	13 725 000
Satakunta	2 030 000	2 177 000	503 000	4 710 000
Häme	3 440 000	3 834 000	516 000	7 790 000
Pirkanmaa	6 040 000	4 041 000	799 000	10 880 000
Kaakkois-Suomi	3 790 000	3 386 000	1 134 000	8 310 000
Etelä-Savo	2 460 000	1 566 000	0	4 026 000
Pohjois-Savo	3 070 000	3 024 000	0	6 094 000
Pohjois-Karjala	3 240 000	2 398 000	0	5 638 000
Keski-Suomi	2 720 000	3 991 000	-110 000	6 601 000
Etelä-Pohjanmaa	1 820 000	1 782 000	38 000	3 640 000
Pohjanmaa	2 640 000	3 284 000	0	5 924 000
Pohjois-Pohjanmaa	5 040 000	2 588 000	782 000	8 410 000
Kainuu	1 270 000	917 000	0	2 187 000
Lappi	2 260 000	1 768 000	1 680 000	5 708 000
ELY-keskukset yhteensä	69 120 000	68 398 000	-5 475 000	132 043 000

Vuoden 2024 määrärahan jakoehdotus, vuodelta 2023 siirtynyt määräraha ja laskennallinen valtionosuus vuodelle 2025 ja vertailu vuoden 2023 sidontoihin

ELY-keskus	Jakoehdotus 2024	Vuodelta 2023 siirtynyt määräraha	Laskennallinen valtionosuus vuonna 2025	Yhteensä	Sidonnat vuonna 2023 (ml. myöntämismäärävaltuudella tehdyt sidonnat)	Muutos, €	Muutos %
Uusimaa	38 400 000	47 617 743	36 540 000	122 557 743	124 311 351	-1 753 608	-1
Varsinais-Suomi	13 725 000	11 768 651	9 830 000	35 323 651	35 091 269	232 381	1
Satakunta	4 710 000	4 991 158	4 210 000	13 911 158	14 394 628	-483 470	-3
Häme	7 790 000	9 626 106	7 740 000	25 156 106	24 499 803	656 302	3
Pirkanmaa	10 880 000	12 471 091	11 000 000	34 351 091	41 577 832	-7 226 741	-17
Kaakkois-Suomi	8 310 000	7 755 903	6 850 000	22 915 903	24 360 736	-1 444 833	-6
Etelä-Savo	4 026 000	2 921 644	2 930 000	9 877 644	9 948 054	-70 410	-1
Pohjois-Savo	6 094 000	6 390 331	4 990 000	17 474 331	20 228 814	-2 754 483	-14
Pohjois-Karjala	5 638 000	4 804 827	4 280 000	14 722 827	15 414 835	-692 008	-4
Keski-Suomi	6 601 000	9 513 368	6 950 000	23 064 368	22 956 517	107 851	0
Etelä-Pohjanmaa	3 640 000	3 795 032	3 410 000	10 845 032	13 436 592	-2 591 560	-19
Pohjanmaa	5 924 000	5 494 539	4 280 000	15 698 539	17 172 773	-1 474 234	-9
Pohjois-Pohjanmaa	8 410 000	9 990 409	8 290 000	26 690 409	26 511 198	179 211	1
Kainuu	2 187 000	3 199 658	1 870 000	7 256 658	8 636 004	-1 379 346	-16
Lappi	5 708 000	5 884 434	4 290 000	15 882 434	19 852 196	-3 969 761	-20
Yhteensä	132 043 000	146 224 896	117 460 000	395 727 896	418 392 603	-22 664 707	-5

Jakoesitys

Valtionhallintoon työllistämisen työllisyysmäärärahoja, yhteensä 5 500 000 euroa ja työtömyysetuusmomenteille varattuja määrärahoja 3 000 000 euroa ei jaeta alueille, vaan valtion kirjanpitoyksiköille on annettu kaikille kolmelle momentille (32.30.51, 33.20.50 ja 33.20.52) kirjausoikeus TE-toimiston tekemän päätöksen mukaisesti. Momentin 32.30.51 osalta po. määrärahat ovat työ- ja elinkeinoministeriössä ja momenttien 33.20.50 ja 33.20.52 osalta sosiaali- ja terveystieteiden ministeriössä.

Momentin 32.30.51 määrärahajako

ELY-keskuksille esitetään jaettavaksi yhteensä 132 043 000 euroa ja työ- ja elinkeinoministeriön päätettäväksi esitetään jätettäväksi yhteensä 51 928 000 euroa. Tästä summasta valtionhallintoon työllistämisen osuus on 5 500 000 euroa, vakuutusurvaan varataan 950 000 euroa, myöhemmin jaettavaksi jätetään 15 478 000 euroa. Lisäksi varataan 30 000 000 euroa käytettäväksi työvoimaviranomaisille maksettaviin korvauksiin niistä vuonna 2024 valtion järjestämismäärärahojen aikana julkisista työvoimapalveluista aiheutuvista kustannuksista, joiden maksaminen ajoittuu vuodelle 2025. Vuoden 2025 alusta julkisten työvoimapalvelujen järjestämismäärä siirtyy kuntapohjaisille työvoimaviranomaisille.

Vuoden 2024 määrärahajakoehdotus ja muutokset vuoden 2023 valtioneuvoston määrärahajakoon verrattuna (momentti 32.30.51)

ELY-keskus	Jakoehdotus 2024 €	Jako 2023 €	Muutos	Muutos
			2024-2023 €	2024-2023 %
Uusimaa	38 400 000	41 737 000	-3 337 000	-8
Varsinais-Suomi	13 725 000	17 008 000	-3 283 000	-19
Satakunta	4 710 000	6 959 000	-2 249 000	-32
Häme*	7 790 000	12 480 000	-4 690 000	-38
Pirkanmaa	10 880 000	16 093 000	-5 213 000	-32
Kaakkois-Suomi	8 310 000	12 296 000	-3 986 000	-32
Etelä-Savo*	4 026 000	3 902 000	124 000	3
Pohjois-Savo	6 094 000	8 734 000	-2 640 000	-30
Pohjois-Karjala	5 638 000	6 478 000	-840 000	-13
Keski-Suomi*	6 601 000	9 937 000	-3 336 000	-34
Etelä-Pohjanmaa	3 640 000	5 379 000	-1 739 000	-32
Pohjanmaa	5 924 000	7 774 000	-1 850 000	-24
Pohjois-Pohjanmaa*	8 410 000	12 698 000	-4 288 000	-34
Kainuu	2 187 000	3 062 000	-875 000	-29
Lappi	5 708 000	4 315 000	1 393 000	32
ELY-keskukset				
yhteensä	132 043 000	168 852 000	-36 809 000	-22
Työ- ja elinkeino- ministeriö	21 928 000	39 060 000	-17 132 000	-44
Yhteensä[^]	153 971 000	207 912 000	-53 941 000	-26

* Vertailuvuodesta vähennetty yritystoiminnan kehittämispalveluiden määräraha.

[^] Momentin määrärahasta varataan 30 milj. euroa korvauksiin työvoimaviranomaisille julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa tarkoitetuista tuista, jotka jäävät maksamatta vuonna 2024.

Käytännössä ELY-keskuksilla on käytettävissään momentin 32.30.51 vuoden 2024 talousarvion määrärahaa enemmän kuin mitä jakoehdotuksessa ehdotetaan. Kun jakoehdotukseen lisätään työ- ja elinkeinoministeriöön jätettävät valtionhallintoon työllistämisen määrärahat, yhteensä 5 500 000 euroa, on ELY-keskuksilla käytettävissä yhteensä 137 543 000 euroa.

Päätöksessä esitetään, että työ- ja elinkeinoministeriö voisi tarvittaessa tehdä muutoksia päätösehdotuksen mukaisiin ELY-keskuskohtaisiin määrärahoihin.

Momenttien 33.20.50 ja 33.20.52 määrärahajako

Työ- ja elinkeinoministeriö ei jaa työttömyysetuusmäärärahaa jokaiselle ELY-keskukselle vaan määrärahat jaetaan kokonaisuutena kirjanpitoyksikkö KEHA-keskukselle ELY-keskusten ja työllisyyden edistämisen kuntakokeiluun osallistuvien kuntien käyttöön. Vuoden 2024 lopussa KEHA-keskus kirjaa määrärahan kullekin ELY-keskukselle ja kokeilualueelle toteutuneen käytön mukaan.

Työttömyysetuusmomenteilta esitetään jaettavaksi KEHA-keskukselle kaikki palkkatukeen ja starttirahaan suunnitellut määrärahat eli 166 300 000 euroa. Valtionhallintoon

työllistämiseen varatut määrärahat 3 000 000 euroa esitetään jätettäväksi sosiaali- ja terveysministeriöön valtion kirjanpitoyksiköiden kirjauksia varten.

Vuoden 2024 määrärahajakoehdotus momenteilla 33.20.50 ja 33.20.52

	33.20.50	33.20.52	Yhteensä
	€	€	€
KEHA -keskus	37 300 000	129 000 000	166 300 000
Sosiaali- ja terveysministeriö	2 000 000	1 000 000	3 000 000
Yhteensä	39 300 000	130 000 000	169 300 000

Kuten momentin 32.30.51 määrärahojen kohdalla, niin myös työttömyysetuusmäärärahojen kohdalla ELY-keskuksilla on käytettävissään vuoden 2024 talousarvion määrärahaa enemmän kuin mitä jakoehdotuksessa ehdotetaan. Kun jakoehdotukseen lisätään valtionhallintoon työllistämiseen varatut määrärahat, yhteensä 3 000 000 euroa, on ELY-keskuksilla käytettävissä työttömyysetuusmomenteilla yhteensä 169 300 000 euroa.

Päätöksessä esitetään, että työ- ja elinkeinoministeriö yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa voisi tarvittaessa tehdä muutoksia päätösehdotuksen mukaisten valtionhallintoon työllistämiseen varattujen määrärahojen sekä palkkatukeen ja starttirahaan varattujen määrärahojen välillä momenteilla 33.20.50 ja 33.20.52.

Päätöksessä esitetään, että työ- ja elinkeinoministeriö yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa voisi tarvittaessa siirtää KEHA-keskukselle jaettua momenttien 33.20.50 ja 33.20.52 määrärahaa sosiaali- ja terveysministeriölle.

Alueellisessa jaossa käytetyt tunnusluvut

Liite 1.1

ELY-KESKUS	Työttömät työnhakijat (1.1. - 30.9.2023)		Tasaerä	Vaikeasti työllistyvät (1.1. - 30.9.2023)	
	keskimäärin hlöä	%		%	keskimäärin hlöä
Uusimaa	117 607	32,3 %	6,7	50 522	34,6 %
Varsinais-Suomi	30 771	8,5 %	6,7	11 476	7,9 %
Satakunta	12 979	3,6 %	6,7	4 857	3,3 %
Häme	24 941	6,9 %	6,7	10 745	7,4 %
Pirkanmaa	35 032	9,6 %	6,7	11 995	8,2 %
Kaakkois-Suomi	19 926	5,5 %	6,7	8 525	5,8 %
Etelä-Savo	8 418	2,3 %	6,7	3 280	2,2 %
Pohjois-Savo	15 256	4,2 %	6,7	6 470	4,4 %
Pohjois-Karjala	13 032	3,6 %	6,7	5 882	4,0 %
Keski-Suomi	21 702	6,0 %	6,7	8 880	6,1 %
Etelä-Pohjanmaa	8 737	2,4 %	6,7	2 762	1,9 %
Pohjanmaa	11 281	3,1 %	6,7	3 762	2,6 %
Pohjois-Pohjanmaa	27 874	7,7 %	6,7	10 971	7,5 %
Kainuu	4 431	1,2 %	6,7	1 436	1,0 %
Lappi	11 985	3,3 %	6,7	4 331	3,0 %
Yhteensä	363 972	100,0 %	100,00 %	145 894	100,0 %